

9. apr. 2019

Aprilli kuukiri nr 36

9. APR. 2019

EKSÜ enda tegemised

Märts on olnud EKSÜl ja tema liikmetel väga sündmusterohke. Märtsis pidas EKSÜ oma aastakoosolekut ja ühtlasi viisime läbi emakeelepäeva. Lisaks liitus meiega 3 uut seltsi.

ÜLO VOOGLAID

ELANIKUST KODANIKUKS

KÄSIRAAMAT ISEMÖTLEJALE

Täiendasime oma [e-raamatukogu](#). Avaldame siinkohal pikaajase Eesti Klubi liikme professor Ülo Vooglaiu loal tema käsiraamatu isemõtlejatele. See raamat on mõeldud Eesti elanikele, kes tahavad olla kodanikud ja sisuliselt osaleda oma riigi hoidmises ja täiustamises. Meil kõigil on vaja teritada pilku, et märgata, mis on riigis juba hästi ning mida peaksime hoidma ja kaitsma. [Elanikust kodanikuks, raamat](#)

EKSÜ kuulutab välja noorte filmikonkursi!

Eesti Kultuuriseltside Ühendus lükkas 2017. a. käima seltside ja noorte koostööprojekti, filmikonkursi SELTSIS SEGASEM. **Nüüd alustame uue konkursiga!**

Eesmärk ja üleskutse on leida oma kogukonnast üles aktiivsed ja digihuvilised noored, tutvustada neile oma tegevusi ning kutsuda osalema filmikonkursil. Registreerimise tähtaeg **30.aprill!**

Eesti Kultuuriseltside Ühenduse koostöö laienes Iirimaale

Oma korralisel juhatus koosolekul kinnitas EKSÜ juhatus meie uueks liikmesseltsiks **Eesti Kultuuri ja Keele Seltsi Iirimaal**. MTÜ Eesti Kultuuri ja Keele Selts Iirimaal peamine eesmärk on rahvatantsurühma Iiris tegevuse korraldamine. Meie seltsi huviorbiidis on lisaks rahvatantsurühma tegevusele ka üldisemalt eesti kultuuri säilitamine Iirimaal, Eesti kogukonna liitmine Iirimaal ja eestlaste ühistevuse arendamine.

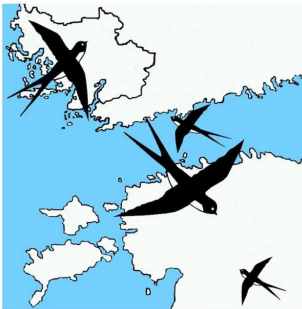
EKSÜga liitus Krasnojarski selts

Krasnojarski Rahvakultuuri Autonomiam EESTI on Eesti Kultuuriseltside Ühendusele varasemast tuttav. On ju Siberi eestlased osalenud ka mitmel EKSÜ poolt korraldatud üritusel. Viimati kohtusime seltsi esindaja Vera Oinetsiga Tartus veebruaris kui pr Vera esitas EKSÜle liitumistaotluse.

Praegu elab Venemaal Krasnojarski krais umbes 4.000 eestlast, nendest Krasnojarski linnas üks viiendik. Siberis on olemas oma väike eesti maailm – elavad eestlased, kes räägivad vana eesti sh setu keelt.

Turu Eesti Keskus on EKSÜ liikmesselts

**Varsinais-Suomen
Viro-keskus ry**

Eestlaste klubi on täpselt see, mida nimi ütleb: klubi Turu kandis elavatele eestlastele, kes soovivad ühes kaasmaalastega aega veeta, osaleda ühistes harrastustes või üldisemalt ajada Eesti asja.

Eestlaste klubi sündis 2013. aasta lõpus ja praegu on meil juba üle 200 liikme. Klubi on alustanud mitmeid menukaks kujunenud ettevõtmisi. Nende seas lastering (vt alamleht), bowlingu pühapäevad, ekskursioonid, kursused ja peod.

9. märtsil peeti Tartus EKSÜ emakeelepäeva

9. märtsil toimus Tartus Eesti Kultuuriseltside Ühenduse traditsiooniline emakeelepäev.

Päev algas ajakirjandusnominendi välja kuulutamisega. EKSÜ andis tiitli “Seltsisõbralik sulesepp” esmakordselt välja 2018 aastal Rakveres. Tiitel antakse isikule, kes regulaarselt kajastab seltside tegevust.

2019 aastal esitati EKSÜle 4 nominenti: 2 Saaremaalt, 1 ajalehest Õhtuleht ja Tartu Postimehest Ene Puusemp.

EKSÜ auesimehel Valter Haameril täitus 90 eluaastat

01. aprillil 2019 täitus 90. eluaasta EKSÜ auesimehel Valter Haameril. Juubilaril oli võimalik õnnitleda Tartu Ülikooli muuseumi valges saalis.

Hr. Valter Haamer on viimased 25 aastat olnud pühendatud organiseerivalt Eesti kodanikuühiskonna aluste rajamisele. Tema on ka loonud tänaseks juba 53 seltsi ühendava Eesti Kultuuriseltside Ühenduse. Kogu hingega on ta pühendunud Vanemuise Seltsile.

Märtsikuu oli emakeelepäevakuu 10. üleilmsed välismaa õpetajate emakeelepäevad

7.-10. märtsini toimusid Helsingis üleilmsed välismaa õpetajate emakeelepäevad, kus osales 85 õpetajat 11 erinevast riigist. Igal kevadel saavad väliseesti õpetajad kokku, et õppida, kogemusi vahetada ja emakeelepäeva tähistada. Varem on kohtunud näiteks Saksamaal, Luksemburgis, Belgias, Rootsis, Inglismaal, Hollandis ja Eestis. Seekordsed emakeelepäevad olid järjekorras kümnendad.

13. märtsil anti Eesti Rahva Muuseumi Jakob Hurda saalis au meie armsale emakeelele

Kaasaegset muutuvat keeleruumi analüüsis 2019. aasta Wiedemanni keeleauhinna laureaat Tallinna Ülikooli rakenduskeeleteaduse professor Krista Kerge. Auhinnasaanu elutööd tutvustas saalisviibijatele eelmisel aastal kõrge tunnustuse pälvinud Tartu Ülikooli emeriitdotsent Reet Kasik.

Tampere räägiti emakeelest

Tampere Eesti Klubi korraldas koostöös Tampere LV kultuuriosakonna ja Tampere ülikooli eesti keele õppijatega 20.märtsil eesti keele aasta 2019 ja emakeelepäeva tähistamise ürituse Laikku kultuurikeskuses. Üritus oli eestikeelne. Üritus sai positiivse tagasiside ning loodame, et eesti keele päeva tähistamine saab järjepidevaks traditsiooniks.

Petseri Lingvistilises Gümnaasiumis

19. märtsil käis ERMi Sõprade Selts juba 9. korda **Petseri Lingvistilises Gümnaasiumis** eesti keele päeva sisustamas. Kooli poolt lausus ladusas eesti keeles tervitussõnad direktor Larissa Baranova. Eesti keel kõlas õpilaste poolt esitatud lauludes ja luuletustes ning helises ka läbi muusika.

Eesti keele päev Peterburis

31. märtsil toimus Peterburi Jaani kirikus järjekordne Eesti keele päev, kuhu kogunes umbes 80 inimest. Keelepäevast võtsid osa ka Eesti Vabariigi Peakonsulaadi esindajad, Peterburi Eesti Kultuuriseltsi ja Jaani koguduse liikmed, seltsi keelekursuste õpilased, Peterburi Ülikooli õppejõud ja tudengid, Severnaja Gardarika ja Marjala keelekoolide õppurid.

Meie liikmete teised tegemised

Peterburis asutati keele maja

23. märtsil asutasid Peterburis elavad eestlased Peterburi Rahvustemajas organisatsiooni “Eesti klubi. Aken Euroopasse”. Tegemist on iseseisva ühiskondliku organisatsiooniga Peterburi Eesti Kultuuriseltsi raames. Asutamise juures viibis ka Peterburis asuv Eesti peakonsul Carl Eric Laantee Reintamm.

2. märtsil toimus Šveitsi Eesti Seltsi üldkoosolek

2. märtsil toimus Šveitsi Eesti Seltsi üldkoosolek, mil selts vaatas tagasi ka möödunud juubeliaastale. Jagame mõningaid emotsioone siin teiega liikuvast pildist.

Pärnu naiskoor Leelo Valgevenes – Leelo-le..

Emotsioonidest rikas naiskoor Leelo reis toimus 28. veebruarist – 3. märtsini, sihtkohaks Minsk. Leelod kutsuti osalema rahvusvahelisse kooriprojekti “Спявай, сяброўства!”, mille autoriks ning elluvijaks Svetlana Saveljeva. Eestimaiselt karge ja naiselikult pehme laulude valik kanti ette Minski Filharmoonia väikese saali laval 02. märtsil.

JAEN TEÄR 165: Südantsoojendav austamis- ja mälestuspäev Kihelkonna rahvamajas

23. märtsil meenutati Kihelkonna rahvamajas saarlastest merendustegelasi isa ja poega Jaen ja Julius Teäri, kirjanik Aadu Hinti ning teisi sealtkandist võrsunud laevaehitajaid, kapteneid, laias laastus kogu Eesti merenduse edendajaid.

Salava seltsi, Saaremaa Merekultuuri Seltsi ja Teäride suguvõsa ühise ettevõtmisena teoks saanud mälestuspäeval osales saalitäis huvilisi.

Rahvakultuuri Keskus tunnustas vaimse kultuuripärandi tutvustajaid

2014.a. osales Narva-Jõesuu Eestlaste Selts KALJU juhatuse liige Tiiu Toom Narva Kolledžis

toimunud vaimse kultuuripärandi nimistu tutvustamisel. Tiiu tuli mõttele, et Narva-Jõesuus on vaimseks pärandiks silmude püük ja silmutoitude valmistamine. Nii hakkaski Tiiu andmeid koguma nii erialasest kirjandusest kui silmudega tegelevatelt isikutelt. Nimistusse tuli kanda pärandi ajalooline taust ning kuidas pärand tänapäeval kestma on jäänud.

Tervitustega idapiiri äärest!

Märtsi algul tähistasime **vastlapäeva** üheskoos Linnakantselei, Narva Eesti Gümnaasiumi ja Ida-Virumaa Omavalitsuste Liiduga. Uisutamas oli 40 osalejat. Kes tegi esimesi arglikke samme, kes tuletas vanu häid aegu meelde. Tegevust jagus igapäevale – tegime ka näputööd ja sõime üheskoos pannkooke.

Karjapoisi vastlad

Pidu oli mõeldud laste peona, millest kutsusime osa võtma ka täiskasvanute folkloorirühmi. Eelpeole registreerisid ennast 4 täiskasvanute folkloorirühma: Selts “Kajakas”, “Hoiuspuu” naisrühm, “Hoiuspuu Memmed”, “Jõõpre Vanaemad” ja laste folklooriring “Karjalapsed”. Registreerides eelpidu mõtlesime teha ühe mõnusa vastlapäeva tantsudega, mängudega ja kindlasti hobusõiduga.

Tartus kogunes 200 folkloorihuvilist

30. märtsil toimus Baltica pärimuspeo Tartumaa eelpidu Rotalia majas. Kuulajatele-vaatajatele oli pidu Tartu linna toel tasuta. Etteastete vahele sai puhvetist kehakinnitust, päeval oli võimalik Maatasa noortega laulumänge mängida ning õhtu lõppes simmaniga. Meie läksime rahulolevalt ja lõbusalt kella 17 paiku koju, aga pidu teatavasti jätkus sama meeleolukalt. Aitäh tegijaile, rõõm olijaile ning jaksu järgmiseks peoks!

Lydia Koidulat ja August Wierat meenutades

Järgmisel korral, **24. aprillil**, laseme kõlada armastuse teematilistele luuletustel. Lisame ka isamaalisi.

30. märtsil meenutas Vanemuise rahvas Tartus Laulupeomuseumis oma kauaaegset näitejuhti **August Wierat** (1853-1919). Wiera-aegses Vanemuise trupis oli eri aegadel 100 näitlejat, orkestranti, lauljat jne. Ülevaate Wiera elust ja tegevusest tegi Kalle Loona.

Muuga kapellil täitus kaks aastakümnet

30. märtsil tähistati Muuga mõisas seltsi kapelli 20. tegevusaastapäeva. 1. aprillil 1999.aasta vaikel neljapäeval toimus taastatud Muuga Maanaisteseltsil EHA esimene kevadpidu. Peol esines kõigi suureks üllatuseks õe-venna Nella Lumiste ja Enno Höövelsoo eestvõttel kokku kutsutud kapell. Peolaua katsid seltsi naised, kes päeval kogunesid kokakursusele ja õppisid valmistama erinevaid suupisteid munapühadeks.

Jätkame keeleaasta rubriiki

EESTI KEELE AASTA
2019

Enamikus seltsides on naiste enamus

Jätkame keeleaasta keelerubriiki. Seekord teemaks sarnassõnad. Rubriiki koostab Johannes Aaviku Selts.

Sarnassõnad *enamik* ja *enamus* näivad tekitavat alailma kõhklusi, millises tähenduses ja missuguses vormis neid lauses kasutada.

2018. aasta keeleteoks tunnistati ÕS 2018

ÕS 2018 on „Eesti õigekeelsussõnaraamatu ÕS 2013“ uuustrükk. On lisatud 2600 uut sõna ning jäetud välja aegunud keelendeid. On täiendatud sõnaseletusi ja täpsustatud märgendeid. On korrastatud ja värskendatud näitestikku, on ajakohastatud ja ühtlustatud soovitusi. Täiendatud on muuttüübistikku, igale tüübile on lisatud andmed tüvemuutuste kohta. Mõnel üksikul juhul on muudetud sõnakuju ja käänamist.

Tulekul

Aprillis mardilaadale, Soome!

Pakkahuone klubi laval esinevad laupäeval, 13. aprillil Eestist Soome kolinud koomik Antto Terras ja Soomest Eestisse kolinud kirjanik Ville Hytönen ja ajakirjanik Hannele Valkeeniemi. Mikko Alatalo kutsub publiku soome-eesti ühiseid laule laulma ning uutest soome keelde tõlgitud eesti raamatutest räägivad Indrek Hargla ja Juhani Salokannel. Heino Seljamaa mängib lastele “Okasroosikest”.

Kalendris veel terve rida aprilli üritusi. Link meie kodulehe avalehel vasakus ääres:
<https://kultuuriseltsid.ee/>

Aprillikuised taotlusvooru võimalused

[Rahvakultuurikeskuse projekti programm 15.04](#)

ESTO

ESTOlt on päris mitmeid uudiseid ja täiendusi.
Info kas [siit](#) või [siit](#):

Meie partnerite uudiskirju

[Rootsi Eestlaste Infokiri:](#)

[Integratsiooni SA märtsi kuukiri:](#)

[Folkloorinõukogu aprilli kuukiri:](#)

[Kultuuriministeeriumi infokiri, märts](#)

EKSÜ e-kuukirja saate muuta veel sisukamaks, kui saadate varakult teateid ja kajastusi oma sündmustest meie aadressile info@kultuuriseltsid.ee

Kuukirjaga saate liituda, kui saadate kirja aadressile info@kultuuriseltsid.ee

EKSÜ tegemistega saab tutvuda kodulehel www.kultuuriseltsid.ee ja FBs

E-kuukirja ja kodulehte toimetavad EKSÜ tegevjuht Liina Miks ja EKSÜ juhatuse liige Külli Ots